

Twintig Heggenmussen, veertig Koperwieken

Er zal eerder vast een boel kritiek op de Tuinvogeltelling zijn geweest. Die wil ik niet oprakelen en ik heb nauwelijks verstand van statistiek. Op tuinvogeltelling.nl wordt geen methodiek bijgeleverd, maar in maart 2014 volgt er verslag. De tuinvogeltelling heet een steekproef te zijn.

ROODBORST Foto: Lars Buckx

In veel gevallen zullen tellers het gevoel hebben dat hun geliefde uitzicht er maar bekaaid afkomt met die statistiek; in veel gevallen zullen tellers grote moeite hebben met de juiste determinatie. Mijn zeer opmerkelijke partner blijkt zonder mijn jarenlange oefening en met hetzelfde uitzicht, nog flinke moeite te hebben om in een oogopslag Vink van Huismus te onderscheiden bijvoorbeeld (wel ziet zij alles eerder!). Zelden of nooit kom ik mensen tegen die meer dan drie vogelsoorten kennen. Toevallig was er dit weekend een meisje van elf op bezoek die bij tweederde van het geïllustreerde telblad namen en waarnemingen wist.

Op de eerste teldag zag ik een melding van twintig Heggenmussen voorbijkomen! Ik ben daarom benieuwd hoe waarheidsgetrouw de resultaten van de tuinvogeltelling ingeschat kunnen worden.

Dit jaar was het rustig weer, drie à vier graden celsius en zaterdagochtend vroeg zelfs zonnig, al was dat een beetje flets. Vorig jaar lag er sneeuw in de tuin en was een norske Kramsvogel de ganse dag bezig andere lijsters te verjagen, maar onze sierappel staat er speciaal voor hun, voor Merels en andere lijsters (en Pestvogels wil ik er ook nog, graag!). De sierappelboom (malus) wordt pas laat aantrekkelijk voor vogels. Voor de helft zal de flinke voorraad door Halsbandparkieten worden gegeten.

Hoe zit het met voedsel voor andere vogels in onze tuin? Aan de vooravond zag ik veel spinnen webben maken en overdag geregeld kleine vliesvleugelige bestjes vangen (ik heb een aantal spinnen door Merels weggeplukt zien worden); er zijn een paar eetlustige salamanders in de vijver bezig en een paar dagen terug een wakkere bruine kikker.

Er is dus voedsel genoeg. Myriaden (jonge) slakjes bijvoorbeeld. Stofhuizen, springstaarten en cicadellidae (nymfen) doen al helemaal niet aan winterpauze

als het niet acuut moet. Naar mijn waarneming, moet ik er bij zeggen.

Om negen uur zaterdagochtend 18 januari trek ik de gordijnen open en zie een Ekster 'hoog' in de rode treurberk achterin onze vrij kleine tuin (5x8 hoog-uit). Om 9'05" uur noteer ik de Ekster. Vijf minuten later heb ik twee Spreeuwen geteld, vier Turkse Tortels, drie Kauwen, drie Koolmezen (de enige Pimpelmees zal nog een half uur op zich laten wachten) en Merels. Wat later eten er vijf Merels zich rond in de sierappelboom (dat gaat het weekend zo door). Ook een Houtduif neemt de tijd, net als de tortels die hier ongeveer wonen, want we hebben kippen en een buitenren. Ik tel nog een Gaai. En dat was het dan! Dit lijstje zal ik later invoeren.

Precies na dit halfuur zie ik de eerste vier Koperwieken overvliegen.

Ik heb direct het gevoel dat een half uur tellen een verbetering is ten opzichte van een uur. Dit zijn ook wel ongeveer de vaste gasten. Behalve dan dat het hele weekend Roodborst, Heggenmus, Groenling (ik zag ze vliegen), Vink en Huismus zullen ontbreken.

MEREL Foto: Lars Buckx

De Huismus lijkt al een paar weken totaal afwezig te zijn met onbekende redenen. We bieden het jaarrond hier en daar voedsel, zoals aren gierst. Zonder gierst geen mussen! Gedurig foerageerden hier ongeveer een achttal, 's zomers dik het dubbele, badderend in de vijver en ik zag klassen van wel een dozijn mussenkinders, die door mannen werden onderricht. Maar waar die uitgebroed werden, weet ik niet.

Omdat ik dit stukje over de tuinvogeltelling zou schrijven, had ik besloten meermaals een halfuur voor het raam te gaan zitten. Vanaf tien uur tel ik in een half uur minder dan eerder en vliegt er een groep Koperwieken over. Het hele weekend zijn er tientallen Koperwieken heen en weer gegaan, overvliegend in groepen tot wel veertig stuks, en kleine groepjes laag tussen de tuinen. Om 11'45" uur begin ik een telling met drie Koperwieken in berk en malus. Verder is het steeds rustiger aan het worden. Het worden er vier in de tuin op zaterdag. Maar in onze postcode worden slechts drie Koperwieken geteld in het gehele weekend!

Ook zondag tel ik nog, maar het is doodsaai aan het worden: tussen halfvier en vier uur zijn er zelfs alléén Vijf merels te zien. Bijna tegen beter weten in voer ik nog wat bij voor de 'avondfoerage', benieuwd naar Heggenmus, Roodborst en mus, maar er gebeurt vrijwel niets meer. Ik zie nog vijf kooltjes en één pimpel na kwart voor vijf, als de zon heel even onder de wolken door komt schijnen. Ik ontdek dat twee Koolmeesjes de mussenkast opzoeken voor de nacht. De volgende dag ligt het laatste voer er nog lang.

■ Maarten Reinboud